

Lanula 14.6.2007

Perusopetuksen muiden uskontojen (islamin) opetussuunnitelma

Islamin opetuksessa keskeistä on tutustuttaa oppilas monipuolisesti islamin uskontoon ja vahvistaa hänen islamilaista identiteettiään. Oppilasta autetaan ymmärtämään islamin uskonnon merkitystä hänelle itselleen sekä näkemään uskontojen vaikutuksia yhteiskunnassa ja kulttuurissa. Oppilasta autetaan kohtaamaan ja ymmärtämään eri tavoin ajattelevia ja käyttäytyviä ihmisiä sekä omassa yhteiskunnassa että maailmassa. Opetuksen tavoite on uskonnollisen ja katsomuksellisen yleissivistyksen saavuttaminen.

VUOSILUOKAT 1–5

Islamin opetuksen ydintehtävänä vuosiluokilla 1–5 on tietojen, taitojen ja kokemusten kautta aineksien tarjoaminen oppilaan oman maailmankatsomuksen rakentumiseksi. Keskeistä on Koraaniin perehtyminen. Oppilaita ohjataan eettiseen arviointiin ja moraaliseen vastuullisuuteen.

VUOSILUOKKA: 1**VUOSIVIKKOTUNTIA: 1****TAVOITTEET**

Oppilas

- tutustuu islamin opetuksen tarkoitukseen
- perehtyy Koraanin lyhyihin lukuihin (5-7 suuraa)
- perehtyy profeettojen elämään
- perehtyy profeetta Muhammedin lapsuuteen
- tutustuu islamin keskeisiin opillisiin peruspilteisiin
- oppii luottamusta elämään ja itseensä, kohtaamaan rohkeasti tulevaisuuden, ymmärtämään pyhän ulottuvuuden sekä näkemään uskonnon vaikutuksen omassa ja muiden elämässä
- oppii islamin uskonnon etiikan soveltamista (hyvät teot)

KESKEISET SISÄLLÖT**Jumalaan hyvyys ja huolenpito**

- Jumalaan ykseyteen uskominen
- Jumala luojana omistajana ja kaikkien valtiaana

Koraani on pyhä kirja

- Koraanin opetukseen tutustuminen (al-fatihä – annasr) lyhyitä suuria

Arvokas ja ainutlaatuinen elämä

- vanhempien kunnioittaminen
- perheeni ja minä

Islamin pilarit (arkaanul-islam)

- Rukous islamissa

Elämää islamilaisessa uskonnollisessa yhdyskunnassa

- nashidit (uskontoon ja kulttuuriin kuuluvia)

- moskeijaan tutustuminen

Profeetta Muhammedin elämäkerta

- profeetta Muhammedin elämäkerta (hänen lapsuutensa)
- profeetta Muhammedin perimätieto 5-7 hadiithit ikätasolle sopivin osin

Eettisyyteen kasvaminen

- oikea ja väärä islamissa sekä muiden uskovaisten hyväksyminen
- kiitollisuus, ymmärrys ja tieto on Jumalan lahja

KUVAUS OPPILAAN VÄLTTÄVÄSTÄ OSAAMISESTA

Oppilas on vain joiltakin osin saavuttanut vuosiluokalle asetetut tavoitteet.

KUVAUS OPPILAAN HYVÄSTÄ OSAAMISESTA

Oppilas

- osaa islamin pilarit; uskontunnustus
- tuntee rukouksen rituaalit
- osaa 5–7 lyhyttä suuraa

VUOSILUOKKA: 2

VUOSIVIIKKOTUNTIA: 1

TAVOITTEET

Oppilas

- tutustuu islamin keskeisiin opillisiin peruspiirteisiin ja hankkii tietoa ja taitoa, jonka avulla hän oppii luottamaan itseensä ja elämään
- perehtyy Koraanin lyhyihin lukuihin suurat 4–6
- perehtyy profeetta Muhammedin perimätietoon
- oppii luottamusta elämään ja itseensä, kohtaamaan rohkeasti tulevaisuuden, ymmärtämään pyhän ulottuvuuden sekä näkemään uskonnon vaikutuksen omassa ja muiden elämässä

KESKEISET SISÄLLÖT

Jumalan hyvyys ja huolenpito

- Jumala elämän antaja
- Jumalan ominaisuudet
- Jumala Kaiken Luojana

Koraanin opetus

- Koraani pyhänä kirjana
- lyhyitä Koraanin lukuja (Annasr – AlFil)

Islamin ja uskon pilarit

- puhtaus
- rukoustyypit ja niiden ehdot
- paasto ja siihen liittyviä asioita

Profeetta Muhammedin esimerkki (al-sunnah)

- Profeetta Muhammedin perimätieto (5 – 7 lyhyttä suuraa)
- Profeetta Muhammedin elämäkerta (hänen lapsuudestaan)

Elämä islamilaisessa uskonnollisessa yhdyskunnassa

- Nashiid (uskontoon ja kulttuuriin kuuluvia)
- Moskeijaan tutustuminen

Eettisyyteen kasvaminen

- rehellisyys
- vanhempien kunnioittaminen
- oikeudenmukaisuus

KUVAUS OPPILAAN VÄLTTÄVÄSTÄ OSAAMISESTA

Oppilas on vain joiltakin osin saavuttanut vuosiluokalle asetetut tavoitteet.

KUVAUS OPPILAAN HYVÄSTÄ OSAAMISESTA

Oppilas

- osaa islamin pilarit; uskontunnustus
- tuntee rukouksen rituaalit
- osaa 5–7 lyhyttä suuraa

VUOSILUOKKA: 3**VUOSIVIKKOTUNTIA: 2****TAVOITTEET**

Oppilas

- oppii eettisten asioiden pohdintaa, omien tunteiden ja kokemusten jakamista sekä islamin etiikan soveltamista
- tutustuu islamin keskeisiin opillisiin peruspiirteisiin
- tutustuu elämään islamilaisissa uskonnollisissa yhdyskunnissa
- perehtyy Koraanin lyhyihin suuriin
- tutustuu profeetta Muhammedin luonteeseen
- perehtyy profeettojen elämään

KESKEISET SISÄLLÖT**Jumalan hyvyys ja huolenpito**

- Jumalan ykseys palvelun ansaitsevana (Jumala luoja)
- uskonnon tarpeellisuus ihmiselle
- ihmisen vastuun ja kohtalon erottaminen

Koraaniin tutustuminen

- Koraanin lyhyitä suuria (Attakathur – Alqadar)

Profeetta Muhammedin elämä

- muutto mekasta Medinaan (al-Hijra)
- islamin alkuvaiheita Mekassa

Islamin pilarit

- almujen anto, paasto, rukous
- rukouksen pilarit
- perjantairukous
- perjantai pyhänä päivänä
- uskon pilarit
- Islamin käsitys Allahista, Koraanista ja profeetoista

Eettisyyteen kasvaminen

- islamilaiset käyttäytymistavat (Al-Akhlaq)
- käsitys oikeasta ja väärästä

Elämää islamilaisessa uskonnollisessa yhdyskunnassa

- Islamilainen taide; kuvaamataide

- nashiidit

KUVAUS OPPILAAN VÄLTTÄVÄSTÄ OSAAMISESTA

Oppilas on vain joiltakin osin saavuttanut vuosiluokalle asetetut tavoitteet.

KUVAUS OPPILAAN HYVÄSTÄ OSAAMISESTA

Oppilas

- ymmärtää Jumalan ykseyden ja huolenpidon
- osaa suurat Attakathur – Alqadar
- tietää profeetta Muhammedin elämästä
- tunnistaa oikean ja väärän
- ymmärtää islamilaisen etiikan periaatteita ja hyviä tapoja

VUOSILUOKKA: 4

VUOSIVIIKKOTUNTIA: 1

TAVOITTEET

Oppilas

- tutustuu islamin keskeisiin opillisiin peruspiirteisiin
- perehtyy koraanin lyhyihin suuriin (attiin-Asshams)
- oppii hyväksymään ja kunnioittamaan erilaiseen uskon- ja elämännäkemykseen sitoutuneita ihmisiä omassa lähipiirissään
- perehtyy profeetta Muhammedin luonteeseen
- oppii luottamusta elämään ja itseensä, kohtaamaan rohkeasti tulevaisuuden sekä ymmärtämään pyhän ulottuvuuden.

KESKEISET SISÄLLÖT

Jumalan hyvyys ja huolenpito

- ihmisen vastuu Luojaan kohtaan
- uskonnon tarpeellisuus ihmiselle

Koraanin opetuksiin tutustuminen

- lyhyitä lukuja Koraanista (Attiin - asshams)

Profeetta Muhammedin esimerkki (Al-Sunnah)

- profeetta Muhammedin perimätieto (5-7 hadithiä) ja profeetta Muhammed sanansaattajana
- profeetta Muhammedin perheen tunteminen
- islamin alkuvaiheita Mekassa

Eettisyyteen kasvaminen

- Islamin käyttäytymistavat
- käsitys oikeasta ja väärästä
- vieraanvaraisuus, vihan ja suuttumuksen tunteiden hallitseminen
- oppimisen kunnioittaminen

Arvokas ja ainutlaatuinen elämä

- perhe islamissa
- sukuni perinteitä ja arvoja

Elämää islamilaisessa uskonnollisessa yhdyskunnassa

- Eid al-Fitr ja Eid-al-Adha juhlien merkitys
- islamin taide ja nashid

Oppilaita ympäröivä uskonnollinen maailma

- alustava tutustuminen eri uskontoihin ja vähemmistöihin
- suvaitsevaisuus islamissa

KUVAUS OPPILAAN VÄLTTÄVÄSTÄ OSAAMISESTA

Oppilas on vain joiltakin osin saavuttanut vuosiluokalle asetetut tavoitteet.

KUVAUS OPPILAAN HYVÄSTÄ OSAAMISESTA

Oppilas

- ymmärtää Jumalan ykseyden ja huolenpidon
- osaa suurat Attiin - asshams
- tietää profeetta Muhammedin elämästä
- tunnistaa oikean ja väärän
- ymmärtää islamilaisen etiikan periaatteita ja hyviä tapoja

VUOSILUOKKA: 5**VUOSIVIKKOTUNTIA: 1****TAVOITTEET**

Oppilas

- tutustuu islamin keskeisiin opillisiin peruspiirteisiin
- perehtyy koraanin lukuihin "suurat"
- perehtyy profeettojen elämään
- oppii eettisten asioiden pohdintaa, omien tunteiden ja kokemusten jakamista sekä islamin uskonnon etiikan soveltamista
- oppii hyväksymään ja kunnioittamaan erilaisia uskontoja
- tutustuu elämään islamilaisissa uskonnollisissa yhdyskunnissa
- ymmärtää uskonnon merkityksen ihmisen ja yhteisön elämässä

KESKEISET SISÄLLÖT**Jumalan hyvyys ja huolenpito**

- ihmisten vastuu Jumalaa ja toisia ihmisiä kohtaan
- oppilaiden kokemuksista ja elämäntilanteista nousevia elämään ja kuolemaan liittyviä asioita
- luottamus ja turvallisuus

Koraaniin opetukseen tutustuminen

- Koraani on pyhä kirja
- lyhyitä Koraanin lukuja (suurat)

Profeetta Muhammedin esimerkki

- profeetta Muhammedin muutto Mekasta Medinaan (al-hijra)

Islamin pilarit

- rukous ja perjantairukous

Elämää islamilaisessa yhdyskunnassa

- islamin taide
- puhtaus (tahara)

Eettisyyteen kasvaminen

- vieraanvaraisuus, vihan ja suuttumuksen tunteiden hallitseminen, kunnioittamaan oppiminen islamin käyttäytymistavat (al-akhlaq)
- käsitys oikeasta ja väärästä

- vastuullisuus
- rehellisyys

Arvokas ja ainutlaatuinen elämä

- perheeni ja minä
- toisen ihmisen ja luonnon kunnioitus

Oppilaita ympäröivä uskonnollinen maailma

- islamin, kristinuskon ja juutalaisuuden yhteisiä ja erilaisia piirteitä

KUVAUS OPPILAAN VÄLTÄVÄSTÄ OSAAMISESTA

Oppilas on vain joitakin osin saavuttanut vuosiluokalle asetetut tavoitteet.

KUVAUS OPPILAAN HYVÄSTÄ OSAAMISESTA 5. VUOSILUOKAN PÄÄTTYESSÄ

Oppilas tuntee keskeiset asiat oman uskonnon pyhistä kirjoituksista ja opista siten, että voi käyttää oppimaansa tiedon hankkimiseen.

Oppilas

- tuntee Pyhien kirjoitusten keskeistä sisältöä
- tietää oman uskonnon keskeisen opin
- ymmärtää pääpiirteissään uskonnon syntytahtumat
- tuntee jumalanpalvelemisen merkityksen osana uskonnollista elämää
- tuntee oman uskonnon uskonnollisia juhlia ja niiden sisältöjä ja tapoja.

Oppilas alkaa hahmottaa uskontoa ilmiönä.

Oppilas

- ymmärtää uskonnollisen kielenkäytön luonnetta
- tunnistaa uskonnollisia symboleja, käsitteitä ja kielikuvia
- näkee uskontojen vaikutuksia omassa elämässään ja lähiympäristössään

Oppilas osaa käyttää uskonnollista tietoa.

Oppilas

- hahmottaa alustavasti uskonnon ja tiedon perusluonnetta
- osaa tarkastella itselleen läheisiä elämänkysymyksiä
- pystyy ikäkauttansa vastaavasti hahmottamaan omaa maailmankatsomustaan.

Oppilas osaa toimia eettisesti vastuullisella tavalla.

Oppilas

- kykenee eettiseen pohdintaan
- tunnistaa moraaliseen päätöksentekoon vaikuttavia tekijöitä ja ottaa niitä huomioon omassa elämässään.

VUOSILUOKAT 6–9

Islamin opetuksen ydintehtävänä vuosiluokilla 6–9 on syventää ja laajentaa oppilaan ymmärtämystä oman uskonnon ja muiden uskontojen luonteesta ja merkityksestä. Näin tuetaan oppilaan oman maailmankatsomuksen ja eettisen näkemyksen rakentumista.

VUOSILUOKKA: 6

VUOSIVIKKOTUNTIA: 2

TAVOITTEET

Oppilas

- tutustuu islamin keskeisiin opillisiin peruspiirteisiin

- perehtyy koraanin lukuihin ” suurat”
- perehtyy profeettojen elämään
- tuntee islamilaisen moraaliopetuksen peruskäsitteitä ja osaa soveltaa niitä eettiseen pohdintaansa
- osaa kunnioittaa eri tavoin uskovia ja ajattelevia ihmisiä
- ymmärtää uskonnon merkityksen ihmisen ja yhteisön elämässä
- perehtyy islamin syntyyn, uskonkäsitykseen ja elämään uskonnollisissa yhdyskunnissa Suomessa ja maailmassa

KESKEISET SISÄLLÖT

Maailmanuskonnot

- keskeisten maailmanuskontojen levinneisyys, kokosuhteet ja uskonnollisen elämän pääpiirteet
- uskonnon ulottuvuudet ja vaikutukset yksilöön, yhteisöön ja kulttuuriin

Koraani ja profeetta Muhammedin opetukset

- Koraani pyhänä kirjana
- Koraanin keskeisiä opetuksia tutustumalla erilaisiin lukuihin, suuriin
- rukous
- islamin laki (Sharia), erityisesti perhe- ja yhteiskuntaelämässä

Islamin historiaa ja erityispiirteitä

- keskeiset asiat islamin synnystä ja varhaisista vaiheista
- islamin pääsuunnat ja niiden tunnusomaisia piirteitä, yhtenäisyys (wahdat)

Ihminen eettisenä olentona

- islamilaisen etiikan peruspainotukset

KUVAUS OPPILAAN VÄLTTÄVÄSTÄ OSAAMISESTA

Oppilas on vain joitakin osin saavuttanut vuosiluokalle asetetut tavoitteet.

KUVAUS OPPILAAN HYVÄSTÄ OSAAMISESTA

Oppilas

- tunnistaa ja tietää maailmanuskontoja
- osaa suurat al-Balad – Attariq
- osaa kertoa profeettojen elämästä
- tietää islamin laista

VUOSILUOKKA: 7

VUOSIVIKKOTUNTIA: 1

TAVOITTEET

Oppilas

- ymmärtää uskonnon merkityksen ihmisen ja yhteisön elämässä
- perehtyy islamin syntyyn, uskonkäsitykseen ja elämään uskonnollisissa yhdyskunnissa Suomessa ja maailmassa.
- perehtyy Koraaniin pyhänä kirjana
- perehtyy islamiin sekä sen merkitykseen ihmisen ja yhteiskunnan elämässä
- tutustuu keskeisiin maailmanuskontoihin sekä suomalaiseen katsomusperinteeseen pääpiirteissään
- osaa kunnioittaa eri tavoin uskovia ja ajattelevia ihmisiä

- tuntee islamilaisen moraaliopetuksen peruskäsitteitä ja osaa soveltaa niitä eettiseen pohdintaansa ja toimintaansa

KESKEISET SISÄLLÖT

Oppilaan maailmankatsomuksellinen pohdinta

- elämän merkitys ja rajallisuus

Maailmanuskonnot

- keskeisten maailmanuskontojen levinneisyys, kokosuhteet ja uskonnollisen elämän piirteet

Koraani ja profeetta Muhammedin opetukset

- Koraani pyhänä kirjana
- Koraanin keskeisiä opetuksia tutustuen erilaisiin lukuihin, suuriin sekä niiden sisällöllistä pohdintaa

Islamin historiaa ja erityispiirteitä

- keskeiset asiat islamin synnystä ja varhaisista vuosista
- islamin uskonopin ja etiikan pääpiirteitä

Suomalainen katsomusperinne

- yleiskuva suomalaisesta uskonnollisuudesta; muinaisusko, katolinen keskiaika, uskonpuhdistus ja sen jälkeinen aika

Ihminen eettisenä olentona

- islamin etiikan peruspainotukset
- ihminen oman elämänsä, yhteiskunnan ja ympäristön muokkaajana

KUVAUS OPPILAAN VÄLTTÄVÄSTÄ OSAAMISESTA

Oppilas on vain joiltakin osin saavuttanut vuosiluokalle asetetut tavoitteet.

KUVAUS OPPILAAN HYVÄSTÄ OSAAMISESTA

Oppilas

- ymmärtää uskonnon merkityksen ihmisen ja yhteisön elämässä
- osaa selittää Koraanin tarkoitusta
- tietää maailmanuskontojen ja suomalaisen katsomusperinteen pääsisältöjä
- tuntee islamilaisen moraaliopetuksen peruskäsitteitä ja osaa soveltaa niitä eettiseen pohdintaansa ja toimintaansa

VUOSILUOKKA: 8

VUOSIVIKKOTUNTIA: 1

TAVOITTEET

Oppilas

- ymmärtää uskonnon merkityksen ihmisen ja yhteisön elämässä
- perehtyy islamin syntyyn, uskonkäsitykseen ja elämään uskonnollisissa yhdyskunnissa Suomessa ja maailmassa
- perehtyy Koraaniin pyhänä kirjana
- perehtyy islamiin sekä sen merkitykseen ihmisen ja yhteiskunnan elämässä
- tutustuu keskeisiin maailmanuskontoihin sekä suomalaiseen katsomusperinteeseen pääpiirteissään
- osaa kunnioittaa eri tavoin uskovia ja ajattelevia ihmisiä
- tuntee islamilaisen moraaliopetuksen peruskäsitteitä ja osaa soveltaa niitä eettiseen pohdintaansa ja toimintaansa

KESKEISET SISÄLLÖT

Oppilaan maailmankatsomuksellinen pohdinta

- uskonnon ja tiedon suhde

Maailmanuskonnot

- uskonnon ulottuvuudet ja vaikutukset yksilöön, yhteisöön ja kulttuuriin

Koraani ja profeetta Muhammedin opetukset

- rukous (tyypit, ajat ja ehdot)
- islamin laki (sharia), erityisesti perhe- ja yhteiskuntaelämässä

Islamin historiaa ja erityispiirteitä

- islamin kehitys, leviäminen ja islam tänään
- islamilainen kulttuuri, taide, arkkitehtuuri ja nashiid

Ihminen eettisenä olentona

- islamilaisen etiikan peruspainotukset
- islamilainen ihmiskäsitys ja toisen asemaan asettuminen

KUVAUS OPPILAAN VÄLTTÄVÄSTÄ OSAAMISESTA

Oppilas on vain joiltakin osin saavuttanut vuosiluokalle asetetut tavoitteet.

KUVAUS OPPILAAN HYVÄSTÄ OSAAMISESTA

Oppilas

- tuntee islamin synnyn, uskonkäsitystä ja elämää uskonnollisissa yhdyskunnissa Suomessa ja maailmassa
- osaa selittää Koraanin pääsisältöjä
- ymmärtää uskonnon ja tiedon suhdetta
- osaa islamin historian pääpiirteitä
- tuntee islamilaista ihmiskäsitystä ja kykenee asettumaan toisen asemaan

VUOSILUOKKA: 9

VUOSIVIKKOTUNTIA: 1

TAVOITTEET

Oppilas

- ymmärtää uskonnon merkityksen ihmisen ja yhteisön elämässä
- perehtyy islamin syntyyn, uskonkäsitykseen ja elämään uskonnollisissa yhdyskunnissa Suomessa ja maailmassa.
- perehtyy Koraaniin pyhänä kirjana
- perehtyy islamiin sekä sen merkitykseen ihmisen ja yhteiskunnan elämässä
- tutustuu keskeisiin maailmanuskontoihin sekä suomalaiseen katsomusperinteeseen pääpiirteissään
- osaa kunnioittaa eri tavoin uskovia ja ajattelevia ihmisiä
- tuntee islamilaisen moraaliopetuksen peruskäsitteitä ja osaa soveltaa niitä eettiseen pohdintaansa ja toimintaansa

KESKEISET SISÄLLÖT

Maailmanuskonnot

- keskeisten maailmanuskontojen levinneisyys, kokosuhteet, ja uskonnollisen elämän pääpiirteet
- uskonnon ulottuvuudet ja vaikutukset yksilöön, yhteisöön ja kulttuuriin

Koraani ja profeetta Muhammedin opetukset

- Koraanin keskeisiä opetuksia tutustumalla erilaisiin lukuihin (suurat) sekä niiden sisällöllistä pohdintaa
- islamin laki (sharia), erityisesti perhe- ja yhteiskuntaelämässä

Islamin historiaa ja erityispiirteitä

- keskeiset asiat islamin synnystä ja varhaisista vuosista
- islamin uskonopin ja etiikan pääpiirteitä
- islamilainen kulttuuri, taide, arkkitehtuuri ja nashiid
- islamin kehitys, leviäminen ja islam tänään
- islamin pääsuunnat ja niiden tunnusomaisia piirteitä, yhtenäisyys (wahdat)
- islamin inhimillinen ja yhteiskunnallinen merkitys

Suomalainen katsomusperinne

- yleiskuva suomalaisesta uskonnollisuudesta; muinaisusko, katolinen keskiaika, uskonpuhdistus ja sen jälkeinen aika
- uskonnot ja uskonnoton ajattelu Suomessa tänään, monikulttuurisuus ja uskonnonvapaus

Ihminen eettisenä olentona

- islamin etiikan peruspainotukset
- islamilainen ihmiskäsitys ja toisen asemaan asettuminen
- eettisten normien, periaatteiden ja arvojen tunnistaminen, pohtiminen ja soveltaminen
- ihminen oman elämänsä, yhteiskunnan ja ympäristön muokkaajana

KUVAUS OPPILAAN VÄLTTÄVÄSTÄ OSAAMISESTA

Oppilas on vain joiltakin osin saavuttanut vuosiluokalle asetetut tavoitteet.

PÄÄTTÖARVIOINNIN KRITTEERIT ARVOSANALLE 8**Oppilas kykenee hankkimaan syventävää tietoa omasta uskonnostaan.**

Oppilas

- tuntee Pyhien kirjoitusten keskeistä sisältöä ja uskonnon perustajan/ keskeisesti vaikuttaneiden henkilöiden opetuksia
- tuntee uskonnon syntytahtumat ja hallitsee uskonnon muotoutumisen keskeisiä vaiheita
- tuntee oman uskontonsa opin ja elämän keskeisiä asioita
- tietää suomalaisesta uskonnollisuudesta ja katsomusperinteestä.

Oppilas ymmärtää uskontoa ilmiönä.

Oppilas

- ymmärtää uskonnollista ajattelua sekä uskonnollisen kokemuksen ja käyttäytymisen luonnetta
- tunnistaa uskontojen vaikutuksia Suomessa ja maailmassa
- tuntee maailmanuskontojen keskeisiä piirteitä
- arvostaa eri tavoin uskovia ja ajattelevia ihmisiä.

Oppilas osaa käyttää uskonnollista tietoa.

Oppilas

- tuntee uskon ja tiedon perusluonteen sekä niiden keskinäisen suhteen
- hahmottaa omaan maailmankatsomukseensa vaikuttavia tekijöitä
- kykenee keskustelemaan olemassaolon perimmäisistä kysymyksistä.

Oppilas osaa toimia eettisesti vastuullisella tavalla.

Oppilas

- kykenee vastuulliseen eettiseen pohdintaan
- tunnistaa omien valintojensa ja tekojensa seurauksia.